

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อค่านิยมและผลกระทบของการดื่มสุราและแนวทางแก้ปัญหาด้านหลักพุทธจริยธรรมของชาวพุทธในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒
- ผู้วิจัย** : พระไพศาล จันทรมโม (วงศ์ญาติ)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระมหาประมวณ ฐานทศโต, ดร. ป.ธ. ๖, พธ.บ. (ภาษาไทย),
M.A. (Ling), M.A. (Pali & Bud), Ph.D. (Pali & Bud)
- : ดร.ประยูร แสงใส, ป.ธ. ๔, พ.ม., พธ.บ., M.A., (Ed) P.G.Dip.
in Journalism, Ph.D. (Education)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๔ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนด้านค่านิยมที่มีต่อการดื่มสุรา ๒) ศึกษาการดื่มสุราที่มีผลกระทบต่อพุทธจริยธรรมและสังคม ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชาวพุทธในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์ - สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่นเขต ๒ ผลการวิจัยนี้ พบว่า

ค่านิยมในการดื่มสุราในสังคมไทย เป็นค่านิยมที่ทุกคนในสังคมยอมรับอย่างออกหน้าออกตา และเป็นที่เปิดเผยแก่สาธารณชน ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้พบเห็น การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในฐานะเป็นสื่อสำคัญในการสมาคมและสังสรรค์ การดื่มสุรานั้นแม้ทุกคนจะทราบผลของมันแต่ ไม่เกรงกลัวต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพกายและจิตใจ ในการเสพสุราของนักเลงสุรา กลับมีในทุกสังคม ซึ่งไม่ว่าจะเป็นไปด้วยวิถีชีวิตแบบใดก็ตาม หรือด้วยงานบุญงานกุศลเช่นไรก็ตามย่อมจะมีการเลี้ยงสุรายาเมานี้ทั้งสิ้น

ผลกระทบการดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาลูกโซ่ที่เกี่ยวข้องกันไปหมดแทบทุกเรื่อง ทั้งความฟุ้งเฟ้อ ความยากจน ครอบครัวแตกแยกมีปัญหา ก่อให้เกิดอาชญากรรมต่างๆ อุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บ การสูญเสียทรัพยากรบุคคล และสูญเสียทางเศรษฐกิจของสังคมไทยโดยรวม มีผลกระทบจากการดื่มสุราต่อสังคมไทย ทำให้เกิดความเชื่อผิดคิดว่า การดื่มสุราเป็นวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ที่แทรกซึมอยู่ในทัศนคติ ของผู้คนในสังคม โดยมองว่า

การดื่มเป็นเรื่องปกติ แม้งานบุญก็ยังไม่วางการดื่มด้วยเช่นกัน การดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ และกระทำความรุนแรง อันเป็นปัญหาของสังคม

แนวทางในการแก้ปัญหาคือการดื่มสุราด้วยการนำหลักพุทธจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาคือ ดื่มสุราในสังคมไทย คือ เพื่อแก้ปัญหาลักษณะส่วนบุคคลนั้นควรใช้ ๓ ประการ คือ ๑. อดายมุข ๒. เบญจศีล และ การคบมิตร ส่วนหลักพุทธธรรมที่ใช้เพื่อแก้ปัญหาด้านสุขภาพจิตและชีวิตบุคคลในครอบครัวมี ๒ ประการ คือ สติสัมปชัญญะ และการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งหลักพุทธธรรมทั้ง ๒ ประการนี้สามารถประสานครอบครัวให้เกิดความอบอุ่น

หลักพุทธจริยธรรมที่แก้ปัญหาคือผลกระทบต่อสังคมโดยรวม มี ๓ กลุ่มคือ อกุศลมูล ๓ เบญจธรรม และ บุญกิริยาวัตถุ ๓ หลักพุทธธรรมดังกล่าวนี้ ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมใจของคนที่เคยเกี่ยวข้องกับสุราแล้ว ให้ละความต้องการที่จะดื่มสุราเป็นการส่งเสริมให้คนมีอนาคตที่ดี ด้วยการขยันหาทรัพย์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษาทรัพย์ที่หามาได้เพื่อใช้จ่ายในคราวจำเป็น รู้จักคบคนดีเป็นเพื่อนเพื่อเขาจะได้แนะนำในสิ่งที่ดีๆ และเลี้ยงชีวิตของตนให้เหมาะสมกับความ เป็นอยู่

จากการใช้แบบสอบถาม จำนวน ๕๒๕ ชุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น หญิง ร้อยละ ๖๔ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๒๔ ปี ร้อยละ ๒๕ รองลงมาคือ ช่วงอายุ ๒๕ – ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๖.๓ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ร้อยละ ๖๑.๓ ซึ่งยังเป็น นักเรียน นิสิต นักศึกษา ร้อยละ ๓๐.๓ รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ ๒๕.๑ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท

ด้านค่านิยมในการดื่มสุรา พบว่า ดื่มเพื่อเข้าสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๓$) รองลงมาคือ ดื่มเพื่อให้งานประเพณีเทศกาล สนุกครึกครื้น ($\bar{X} = ๓.๒๒$) และดื่มเมื่อได้รับโบนัสหรือ ถูกหวย ($\bar{X} = ๒.๘๘$)

ด้านผลกระทบ จากการดื่มสุรา กระทบมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๕๔$) รองลงมา คือกระทบ ต่อศีลธรรม ($\bar{X} = ๓.๓๖$) กระทบต่อสังคม ($\bar{X} = ๓.๖๑$) และเศรษฐกิจ ($\bar{X} = ๓.๕๕$)

สำหรับแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยธรรม คือ ส่งเสริมความรักความ อบอุ่นของครอบครัว ($\bar{X} = ๓.๕๒$) เน้นการมีสติ สัมปชัญญะ ในการกระทำทุกอย่าง ($\bar{X} = ๓.๘๑$) และความเข้าใจในอริยสัจ ๔ ($\bar{X} = ๓.๔๕$)

Thesis Title : A Study of Public Views on Value and Effect of Drinking on Buddha-dhamma, Societies, and the Buddhists' Ways of the Drinking-problems Resolution through Buddha-dhamma at Phralab-Chainarong-Samakkhi Community, Khonkaen Municipality II

Researcher : Phra Phaisan Candadhammo (Wongphoo-nga)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committees

: Phramaha Pramuan Thanadatto, Pali VI, B.A.

M.A.(Ling.), M.A. Ph.D.(Pali&Bud.)

: Dr. Prayoon Saengsai (Pali IV, B.A., M.A. (Ed.), P.G. Dip.

(Journalism), Ph.D. (Ed)

Date of Graduation : March 4, 2013

ABSTRACT

This thesis had three main purposes: (1) to study the public views on value of drinking, (2) to study drinking that had great effect on Buddha-dhamma and societies, and (3) to study ways to resolve the Buddhists' drinking-problem at Phralab-Chainarong-Samakkhi Community, Khonkaen Municipality 2. A result of this study was found in the following aspects.

The value of drinking in Thai societies was always accepted and shown openly in the public. This action made directly the youths and the others to imitate such immoral behaviour. Drinking became an important way to make the communication among people

and their parties. Although all persons knew a bad result of drinking, they were not afraid of its great affectation on physical and mental health. Drinking was always found in various societies and ceremonies that were added with the alcohol service.

The affectation of drinking caused the chain problem in every matter: luxury, poorness, disharmony of a family, crime, accidents, diseases, lost of human resource, and lost of economics. The affectation of drinking was also on Thai societies. It caused a wrong belief that drinking was a traditional practice as one of a way of life. People had kept a view that drinking was usual even in the function of making the fulfillment of merit. As a social problem, drinking made a drunken person unconscious, self-uncontrollable, and violent.

Ways of resolving the drinking problems was made with the use of Buddha-dhamma in Thai societies. The personal healthy problem was done with three Buddhist principles: six ways of squandering wealth, five precepts, and association of friends. Buddha-dhamma applied to the solution of the family member's mental problems was mindfulness, and the practice of insight meditation that could make a family compassionate and harmonious.

Buddha-dhamma applied to the solution of the other problems was three roots of good action, five principles, and three items of meritorious action that could be used as a tool to control mind from being hungry to drink and leaving to drink. This way was to support a person's life development with diligence to work, diligence to keep, association with good friends, and balanced livelihood.

A result of the questionnaire made by five hundred and twenty-five people at Phralab-Chainarong-Samakshi Community, Khonkaen Municipality 2 was found that most of them were a woman (64%) and 18-24 of their age (29%). In the lower level, they had 25-30 of their age (26.30%). Most of them finished the secondary school or vocational

certificates (61.70%). They were students (30.7). In the lower level, they were workers (29.10%). Their income was more than 15,000 baht.

The value of drinking was found that drinking for making a friend was in the neutral level ($\bar{X} = 3.27$). Drinking for taking the traditions and joyfulness and drinking on the special chances was in the lower level ($\bar{X} = 3.22$) and ($\bar{X} = 2.88$) in an order.

The affectation of drinking was in a highest level ($\bar{X} = 3.94$). The lower level of the affectation of drinking was on morality ($\bar{X} = 3.76$), societies ($\bar{X} = 3.61$), and economics ($\bar{X} = 3.55$).

There were a way to use the Buddhist principles applied to development of the harmonious family ($\bar{X} = 3.92$), mindfulness and consciousness ($\bar{X} = 3.81$) and understating the Four Noble Truths ($\bar{X} = 3.45$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอิงจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๒ ท่าน คือ พระมหา ประมวล ฐานตฺโต,ดร. และ ดร.ประยูร แสงใส ที่เป็นประธานคณะกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำต่าง ๆ และเมตตาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และได้อบรมสั่งสอนตั้งแต่ประถมศึกษจนถึงระดับอุดมศึกษา อันเป็นเหตุส่งเสริมให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ขอบูชาคุณบุพการี คือ คุณพ่อบุญลือ วงศ์กุงา คุณแม่ก้าน แก่นภักดี ที่มอบอัฐภาพร่างกายและมรดกทางจิตวิญญาณ คอยอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เยาว์วัย และส่งเสริมให้ผู้วิจัย ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม

ขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าคุณพระกิตติโสภณ (บัวผัน ปุณฺณมฺโม ป.ธ.๘) อดีตเจ้าอาวาสวัดศรีนวล ผู้เป็นแรงบัลดาลใจให้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาพระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ตลอดจน และพระครูสิทธิธรรมนิเทศก์ เจ้าอาวาสวัดศรีนวล ที่ได้เมตตาตอบปัญหาธรรมในประเด็นต่างๆ แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณะวิทยากรตลอดถึงกัลยาณมิตรทุกท่าน

ขอนุโมทนาขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาตอบแบบสอบถามทั้งชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคีทุกๆ ท่าน

ขอสำนึกคุณสถาบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอันเป็นมรดกทางธรรม ที่เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) ได้วางรากฐานไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ใช้ในการศึกษาเล่าเรียนวิชาการชั้นสูงในพระบวรพุทธศาสนา ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระปิยมหาราช) เพื่อพัฒนาสติปัญญาตามหลักคำ สอนในพระพุทธศาสนาสืบไป

ขอความสันติสุข ความเป็นผู้มีปัญญารู้แจ้งในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงบังเกิดมีแก่สรรพสัตว์ทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

พระไพศาล จันทมฺโม (วงศ์กุงา)

๔ มีนาคม ๒๕๕๖